

ROEPING

Prof. dr. G. P. L. v. d. Linde.

Die woord roeping is in die kringe van ons Universiteit 'n alledaagse woord. Dit geld veral met betrekking tot die fakulteite Teologie en Opvoedkunde. In die omgangstaal is die woord tewens sedert die Middeleeue gereserveer om 'n paar sogenaamde bevoorregte beroepe, waaronder veral die verbonde aan die kerk (Cf. Ruth D. See 1953. p. 42) en later die onderwys aan te dui. Vir die beroepe, so word verklaar, moet mens 'n roeping hê voordat jy die verantwoordelikhede daaraan verbonde kan nakom (Cf. Barry p. 9).

W. J. de Klerk verklaar dan ook dat roeping 'n kernwoord is van die Calvinisme (S.j. p. 1). Dit is egter ook 'n woord wat in ons tyd 'n algehele vervlakking ondergaan het (cf. Barry 1958, p. 7) en selfs vervaag het tot 'n uitdrukking waarvan die begrip nie duidelik omlin kan word nie.

Woordeboeke omskryf roeping as die amp, beroep of werkring waarvoor iemand 'n innerlike drang het (Van Dalen) en deur bekwaamheid en voorliefde die meeste geskik, en daarom bestem is (cf. V.A.B.; H.A.T en New Oxford Dictionary). Waar ons egter in ons beskouing van die werklikheid sê: "In U lig sien ons die lig" (Ps. 36 : 10b) kan ons nie met so 'n vae begripsbepaling volstaan nie. Immers die begrip roeping groei uit *wat* ons verstaan van die verhouding tussen dié mens en God (cf. Ruth Douglas See 1953, p. 4) soos Hy dit in sy Woord aan ons openbaar.

1. *God roep as skepper*

Hy openbaar dat Hy die Skepper, Herskepper en Voleinder van alle dinge is (Cf. o.a. Calvyn 1536, p. 120 e.v., Ruth D. See 1953. p. 23/4). Deur Hom só te laat ken stel Hy ons voor Hom as die soewereine God wat algehele onderworpenheid en totale gehoorsaamheid aan Hom eis. Hy moet deur alles en almal verheerlik word (cf. Calvyn 1545 vraag en antwoord 2 p. 5 en vraag en antwoord 7. p. 6). Dit bevestig Hy direk nadat die mens in die Paradys homself aan sy heerskappy wou onttrek. Hy het na die mens geroep — van hom reenskap geëis (cf. Gen. 3 : 9—13). Reeds tot Hy na die mens geroep het in die Paradys is dit duidelik dat as Hy roep, Hy Homself handhaaf as soewereine God; as Here wat 'n totale aanspraak op die mens het. In die roepe is ook die oordeel verskuil (cf. Gen. 3 : 14—24); 'n oordeel wat die ewige dood behels daarin dat Hy die mens van Hom weggedryf het (cf. Gen. 3 : 24). Dieselfde handhawing van sy soewereiniteit in sy roep deur die oordeel heen, het die aartsvaders deur die profete gehoor en ons hoor dit vandag nog deur die Seun, Jesus Christus (cf. Hebr. 1 : 1) wat vir ons sonde gemaak is (2 Kor. 5 : 21) en daarom in Godverlatenheid moes sterf. (cf. Matt. 27 : 46).

God roep en as Hy roep handhaaf Hy sy reg op elke mens: Hy gee sy regte op hom, op sy diens, op sy volkome toewyding met verstand en wil en alle kragte nooit prys nie (cf. H. Bavinck 1911 p. 8; Ruth D. See p. 24). Hierdie roep gaan uit tot alle mense of hulle nou al luister of nie (cf. Openbaring 14 : 6 en 7). Die wat luister is kind,

een wat gewillig en met vreugde sy Vader in die hemel gehoorsaam dien. Die wat nie luister nie is 'n slaaf; 'n magtelose instrument wat tog deur God gebruik word na sy wil "sodat hulle selfs teen hulle wil en besluit gedwing word om sy behae te gehoorsaam" (Calvyn 1545 Antwoord 8 p. 9). Daarom, sê Bavinck, is die roeping in die wydste sin van die woord, die prediking van die reg van God op sy skepsel (1911 p. 8).

Daarmee is ook gesê dat waar die begrip roeping eerstens veronderstel dat die Soewereine God roep, dit tweedens inhou dat die mens moet antwoord. En die antwoord behels onafwendbaar, sonder voorbehoud, rekenskap; verantwoording.

Hierdie roeping wat van God uitgaan is allesomvattend (cf. W. J. Aalders 1943 p. 5 en 65). Hy lê geheel en al beslag op die mens; die geroepene moet rekenskap gee van alles wat hy/sy doen (cf. Gen. 3:11—13; Openb. 20:11). Hy wat roep oordeel oor wie geroep word (cf. K. Sietsma s.j. p. 57). Ons behoort nie aan onself nie, ons behoort aan God. Ons moet vir Hom leef en sterf (Calvyn III. VII. I).

Die sin en doel van ons bestaan word bepaal en daarmee eers duidelik, in die lig van ons roeping: van die feit dat God ons roep om Hom te dien en eer. As geroepenes is ons dus gedurende ons hele lewe in alles wat ons doen ampsdraers — mense wat 'n opdrag van God het (cf. K. Sietsma p. 14). Die opdrag om Hom te dien en eer, waartoe die mens geroep word, word dan ook sy roeping genoem en verder is roepingsvervulling die bewuste diens aan God (cf. W. J. de Klerk s.j. p. 2), wat ook insluit diens aan die naaste (cf. Ruth D. See 1953 p. 49).

2. *God roep as Herskepper*

Deur die sonde in die Paradys het Adam en in hom die hele menslike geslag egter ontrou aan sy roeping geword en daarmee uit sy amp verval. Die mens het geweier om 'n opdrag van God te ontvang of uit te voer. Elkeen versit hom/haar van nature as Hy roep. Hy kruip weg en erken daarmee dat hy die oordeel waardig (cf. Gen. 3:8) en reeds onder die oordeel is.

God laat egter nie die werk van sy hande vaar of gee dit finaal oor in die oordeel nie. In sy roep na die ontroue mens lê nou nie net die oordeel nie maar ook die genade verskuil. Juis in die roeping — in die roep tot rekenskap, kom aan die lig dat Hy nie 'n behae het in die dood van die sondaar nie, maar daarin dat hy hom bekeer en lewe.

Deur die versoeningsdood van Christus aan die kruis, waarin die oordeel oor die ontroue mens begrepe is, is die oordeel uit die roeping gehaal. Hy het ons wat verjaagde en verstrooide skape in die doolhof van die wêreld was weer versamel en ons met Hom verenig (Calvyn 1559. III VI. 2). Deur die versoeningsbloed van Jesus is die ewige toorn oor ons wat glo se ontrou weggeneem. Tegelyk verander en vernuut Hy ons deur sy Gees om Hom weer gehoorsaam te wees (cf. Rom. 8:29 en 30; Ef. 4:24). Daarom kan en wil ons weer na die roeping tot diens luister. Hy roep die wat Hy tevore geken en wie

Hy ook vantevore verordineer het, om gelykvormig te wees aan die beeld van sy seun (cf. Rom. 8 : 28, 29 en Calvyn 1559 III. VI 3). Nou is ons nie meer onwillige slawe wat gedwing moet word om teen wil en dank God se wil te doen nie, maar kinders. Die Here het ons tot kinders aangeneem sodat Christus — dié geliefde Seun in wie Hy 'n welbehae het — in ons lewe gestalte kan kry, sodat ons ons in Hom as sy kinders kan betoon. Christus het ons met sy bloed gereinig en deur sy Gees geheilig; daarom mag ons nie weer met die sonde besoedel word nie. Die ou mens wat maar weer terug hunker na die vernet teen God moet oorwin word (cf. Calvyn 1559, III. VI. 5). 'n Sondige beroep kan dus geen roeping wees nie (cf. Ruth D. See, p. 75), want "soos Hy wat julle geroep het heilig is moet julle ook in julle hele lewenswandel heilig word, omdat daar geskrywe is: Wees heilig, want Ek is heilig" (1 Petrus 1 : 15 en 16). Wie dus glo in die Here Jesus Christus kan nie anders as om die hele lewe as 'n roeping te aanvaar nie (cf. Barry p. 18). D.w.s. die gelowige weet hy het 'n opdrag van God om sy hele lewe in sy diens en tot sy eer te gee. Hy is herstel in die amp en hy is bekwaam gemaak om die Here weer te kan dien soos Hy gedien wil wees (cf. K. Sietsma p. 32). En hy wil homself ook nou tot beskikking van God stel as werktuig van geregtigheid tot sy eer (cf. Rom. 6 : 13).

Calvyn noem hierdie roeping die roeping in volstreckte sin (cf. Aalders p. 10). Dit eis van ons totale selfverloëning. Dit gaan dan nie vir die gelowige oor die vraag na wat hyself begeer om te wees en te doen nie; of oor wat vir hom tot voordeel is en die meeste eer, gerief of inkomste bied nie. Ons moet onself in sy diens gee as 'n heilige en Hom welgevallige offerande. "O," roep Calvyn verder uit, "watter vordering het hý nie gemaak nie wat geleer het dat hy nie aan homself behoort nie, en daarom die heerskappy en bestuur oor homself aan sy eie verstand onttrek en dit aan God toegeken het!" (Calvyn 1559, III. VII. I). Ons moet dus as geroepenes onthou dat ons ons hele lewe met God te doen het, en nie met onself reken nie maar met Hom (Calvyn 1559, III. VII. 2).

Gebeur dit is dit van selfsprekend dat ook ons aardse beroep onder ons roeping betrek word. Let wel, ons praat van *ook* ons aardse beroep, omdat ons roeping baie meer as ons beroep behels. Maar ons vestig veral die aandag op ons beroep, omdat dit so 'n beheersende deel van ons lewe uitmaak.

Calvyn sowel as Luther noem ons beroep 'n roeping in betreklike sin (cf. Ruth D. See 1953). Die roeping in die sin is dan 'n bepaalde taak wat op 'n bepaalde plek onder bepaalde omstandighede gedurende die aardse lewe aan die geroepene opgedra word en waaraan sy lewensonderhoud verbind is.

Die roeping, soos vervat in die beroep rus nie soos dié in volstreckte sin op 'n bepaalde roep uit of deur die Evangelie nie, maar dit kom in die reël tot die gelowige "met stille stem" as hy let op die Heilige Skrif, die ordening van sy lewe, God se leiding daarmee en die moontlikhede wat dit bied (cf. Aalders p. 111). Deur hierdie roeping word die ewige verborge goddelike beskikking gerealiseer in en deur die menslike lewe op aarde (cf. Aalders p. 13). Dit mag

dus lyk of mense die geskiedenis bepaal en of hyself sorg vir die instandhouding van sy eie en ander se lewe, sowel as of die voortbestaan van die wêreld in sy hande is; maar wie die aardse werklikheid in die lig van God se openbaring sien, weet dat God dit alles doen deur die mense. Dit kom daarop neer dat die oor oopgehou moet word vir die roep van God wat in die lewenswerklikheid, soos gekwalifiseer deur sy Gees en Woord, opklink. Dit beteken dat dieselfde God wat die mens in sy aardse lewe tot die saligheid roep en so beslag lê op hom, hom ook sy plek gee in hierdie lewe (cf. Aalders p. 22). Hy wys dus ook ons beroep aan; die beroep vloei vanself voort uit die volstreekte roeping tot die lewe — (cf. Ruth D. See 1953 p. 73).

Hy wat roep gee sowel die innige begeerte tot 'n bepaalde lewens-taak of beroep as die begaafdheid van verstand en hand en ander vermoëns wat vir die uitoefening daarvan nodig is. Hierdie gawes moet dan ook meestal reeds deur deeglike voorbereiding geoefen word (cf. Joh Jansen 1917 p. 101).

Hierdie roeping moet egter altyd onderskei word van die neiging, natuur of aard en ook van die loop van omstandighede sonder meer. Dit bly ten diepste altyd God — tenspyte van die gebruik van mense, gawes en omstandighede waardeur iemand tot die keuse van 'n beroep kom — wat in sy voorsienigheid aan elke mens 'n plek en 'n taak gee tot voltooiing van Sy Raadsplan. Enersyds doen Hy dit deur die gewillige roepingsvervulling van sy kinders tot hulle vreugde andersyds deur die onwillige, selfs wederstrewige slawediens van die ongelowiges tot hulle oordeel.

As Voleinder van alle dinge hou Hy alles, ook deur ons roepingsvervulling instand tot op die groot dag van die wederkoms van ons Here Jesus Christus.

Die erns en verantwoordelikheid wat gepaard gaan met hierdie roepingsbegrip laat Jürgen Moltmann (1978) die Calvinistiese reformasie verwyf dat hulle met die uitbanning van die godsdienstige fees-te, ook die feestelike karakter uit die Christenskap gedryf het.

Die feesvreugde is vervang met 'n swaartillende lewenshouding en styl. Nadruk is gelê op volhardende selfbeheersing en dissipline, waarsonder geen sukses mootlik is nie. 'n Mens moet jou lewe in jou hande neem en doelbewus daar iets van maak. 'n Mens is veronderstel om iets te word. anders is jy niks — aldus Moltmann (p. 65).

Hierdie verwyf kan hy alleen maak omdat hy 'n wanbegrip van die erns-met-blydschap van die roepingsgedagte gevorm het wat die agtergrond en dryfveer van die Reformatoriese lewensbeskouing was.

Indien ons egter begryp wat roeping is en besef dat ons deur God op aarde geroep is tot voltooiing van sy Raad, sal ons lewe altyd, ook vir onself van waarde en vol vreugde wees (cf. Calvyn 1559, III. X. 6). En die waarde en vreugde bly, of aan ons nou ook al 'n belangrike of beskeie plek, boonop met veel stryd en moeite, in die plan van God gegee is. Die groot saak waarom dit gaan is dat ons dienaars van God is. Al wat van ons gevorder word is *trou en verantwoordelikheid* in ons diens. Dit is opvallend dat juis ook die roepingsgedagte die dryfveer was wat Calvyn so laat ywer het op die

gebied van die onderwys en opvoeding dat die Akademie in 1559 in Geneve vir die doel opgerig is. As die mens God moet dien moet hy behoorlik opgelei word om te kan dien. Die gawes wat Hy gee tot sy diens moet tenvolle ontwikkel word (cf. Ruth D. See p. 94). En as ons in die roeping — die volstreckte sowel as betreklike sin waarvoor ons toegerus is — bly kan ons alles vir tyd en ewigheid aan Hom oorlaat (cf. Barry p. 221).

Gelewer op 3 April 1985, Gradeplegtigheid Fakulteit Teologie en Opvoedkunde, PU vir CHO.

LITERATUURVERWYSINGS

1. W. J. de Klerk: Roeping — 'n Sisteem in PU vir CHO., Instituut vir Bevordering van Calvinisme. Studlestuk nr. 11—20.
2. F. R. Barry 1958, *Vocation and Ministry*. James Nisbet & Co. Ltd. Digswell Place. Welwyn.
3. Kritzinger e.a. V.A.B.
4. Schoonnes: H.A.T.
5. v. Dalen: Groot Woordeboek.
6. *New Oxford Dictionary*.
7. Ruth Douglas See 1953: *The Protestant Doctrine of Vocation in the Presbyterian thought of Nineteenth-Century America*. University Microfilms International.
8. J. Calvyn 1536: *Onderwysing in die Christelike Godsdien*. Vertaal deur dr. H. W. Simpson C. J. B. F. Potchefstroom.
9. J. Calvyn 1545: *Die Kategismus van die Kerk in Genève*. Dit is 'n Formulier om kinders te onderrig in die leer van Christus (1545). Vertaal deur prof. dr. H. W. Simpson. PU vir CHO 1981. P.T.P.
10. H. Bavinck 1911: *Gereformeerde Dogmatiek IV*. Kok, Kampen.
11. W. J. Aalders 1943: *Roeping en Beroep by Calvyn*. Mededeelings der Nederlandsche Akademie van Wetenschappen, Afdeling Letterkunde. Nieuwe Reeks Deel 6 no. 4. Noord-Hollandsche Uitgevers Maatschappij, Amsterdam 1943
12. K. Sietsma s.j.: *De Ambtsgedachte*. Amsterdam S. J. P. Bakker.
13. J. Calvyn 1559: *Institusie of onderwijzing in de Christelijke Godsdienst*. Vertaald door Dr. A. Sizoo. Tweede deel en Vierde deel.
14. John Jansen 1917 *Van de Diensten*. Nijverdel.
15. Jürgen Moltmann 1978: *The Open Church, Invitation to a Messianic life — styl*. S. C. M. Press.